

OBSERVATORUL SI REALITATEA.
O APLICATIE LA ST RILE DE VULNERABILITATE
PSIHIC

Actul Creatiei autentice, originare, este, în opinia lui Mihai Sora, un apanaj exclusiv al lui Dumnezeu sau, în termenii cuanticii, al Ultimului Observator. În raport cu Creatia autentică, produsele Omului reprezintă creații prin analogie. În accepția (și concepția) teoriei POPQ, creația Atotputernicului reprezintă Sensul suprem al Universului, în timp ce creațiile umane sunt semnificații particulare ce decurg cu necesitate din acest Sens. Există, astfel, din punctul de vedere al Lumii (sociale), înțeleasă prin actul Creatiei, o lume a Sensului Unic care înscrie în interiorul ei o Lume a semnificațiilor create prin analogie cu Sensul.

Ce înseamnă, prin raportarea la aceste două forme de Creație (creații-sens și creații-semnificații prin analogie cu Sensul), asertiunea cuantică : *Observatorul creează realitatea, cu fiecare interacțiune dintre Obiect și Subiect care are ca efect colapsarea funcției de undă a Obiectului.*

Vom preciza și în contextul acestui articol că din punctul de vedere al teoriei cuantice orice Obiect are o structură duală, fiind, în același timp, și particulă și undă ; m surată în anumite condiții, el este surprins că undă, în timp ce în alte condiții se comportă ca particulă, fiind m surată cu această calitate și în această ipostază. Strict metodologic vorbind, Obiectul este undă în lumea microscopică, în lumea cuantică, și este particulă în

realitatea macroscopică prin care definim lumea clasică. În POPQ am apreciat și continuăm să ne exprimăm această convingere că universul interior al individului este cea mai cuantică dintre realități. În această realitate legile și principiile teoriei cuantice: principiul superpoziției, principiul incertitudinii, principiul entanglementului (înlăturării) sunt evidente, iar aplicarea lor în activitatea de cunoaștere a ființei umane s-a dovedit a fi foarte eficientă.

Considerând universul interior al individului un microunivers, un univers cuantic, în mod firesc în acest univers Obiectul se comportă ca undă. Se manifestă prin latura lui invizibilă, iar în limbajul teoriilor clasice vom spune că el există în universul psihic al individului ca reprezentare. Reprezentarea Obiectului în mintea individului este, în accepția POPQ, unda acestuia. Mergând cu semnificațiile atribuite undei și particulei în spațiul filozofiei, vom face distincția dintre adevăr și real, asociind unda Obiectului cu adevărul, iar Obiectul material cu realul. Astfel, în universul interior al individului (în mintea acestuia) Obiectul existând ca undă se comportă ca adevăr, în timp ce în macrocosmos el există ca particulă, comportându-se ca real. Și aici trebuie să facem o primă Observație în raport cu cele două forme de Creație amintite în primele rânduri (creația-sens și creațiile-semnificații): Obiectul real există în realitatea exterioară ca un Creat (prin una din cele două forme). Unda lui (adevărul) în mintea individului este unda unui Creat. În clipa în care Subiectul interacționează (prin simțuri) cu Obiectul, se produce

colapsarea funcției de undă, iar adevărul devine real. Devine adevărul unui real Creat. Asadar, expresia *Observatorul crează realitatea* se referă la crearea Creatului. Iar crearea creatului înseamnă transferarea adevărului subiectiv, propriu unicității universului interior al individului, în Obiectul real.

Aici este cazul să remarcăm faptul că în timp ce adevărul este idiografic, realul este nomotetic. Prin real oamenii se unesc, realul este un liant între oameni, prin adevăr se despart, se unicizează. În real TOTI văd același Obiect, în undă /adevăr fiecare îl vede în felul său. Ca obiect un tablou este tablou pentru multimea de privitori care a luat contact cu tabloul respectiv prin intermediul simțurilor. Ca undă - tabloul devine o reprezentare încercată, prin gândire/imaginație/memorie afectiv etc., cu adevărul propriu al fiecărei componente al multimii respective.

Observația specialistilor în științe socio-umane remarcă faptul că societatea omenească prezintă simptomele unei tendințe accentuate de atomizare, în timp ce indivizii tind tot mai mult să se despart, să se separe. Concluzia se impune dincolo de orice speculație: omul trăiește din ce în ce mai pregnant în universul lui interior, în realitatea lui cuantică. Și din ce în ce mai puțin în Real. Trăiește tot mai mult prin unda Lucrurilor devenit adevărul lui subiectiv, și tot mai puțin prin Lucrul însuși. Trăiește tot mai puțin prin simțuri și tot mai adânc prin gânduri și prin imaginație. Se naște astfel un conflict între gândire și senzație la modul general. Un conflict care

provoacă frustrări de natură ontologică generate de procesarea cognitivă incompletă, și, în ultimă instanță, de un handicap existential. Un simbol simptomatic al acestui mod de existență îl reprezintă generația EMO.

Vulnerabilitatea de natură psihică pare a fi rezultatul tocmai a acestei rupturi între gânduri și simțuri. De exemplu, depresivul trăiește numai în undă, rupt de real, de Obiect. El investeste realul, dar doar la nivelul gândurilor, cu adevărul lui subiectiv, alegând-o din câmpul vast de posibilități care definesc Obiectul, pe aceea care îi crează un conflict în raport cu acesta. Subiectul nu mai interacționează de fapt cu Obiectul - simțurile sale prin care ar putea colapsa funcția de undă sunt ca și atrofiate, sunt în stare latentă; el trăiește relația cu Obiectul doar ca adevăr. În situația de depresie individul se dedublează: trăiește defensiv, pierdut în realitatea externă și activ în universul lui interior. Se manifestă foarte slab prin simțuri și foarte puternic prin gânduri.

Psihoterapia cognitivă insistă, ca soluție, pe nevoia de schimbare a gândurilor. De fapt, pe exploatarea spațiului hamiltonian al subiectului, pe găsitura în câmpul de posibilități a celei mai compatibile dintre ele cu Obiectul, din punctul de vedere al stării de bine pentru subiect. Asadar, remodelarea gândurilor sau resemnificarea Obiectului este, în fapt, o acțiune de alegere a posibilității cu valoarea homeostatică pentru individ cea mai ridicată. Dar psihoterapia cognitivă se adresează numai adevărului (unde). Psihoterapeutul își expune, prin cuvânt, propriul

adevăr, încercând să-i impun subiectului său (*N-ar fi mai bine dacă ai gândi așa...?*). În acest caz intervine din start, metaforic discutând, posibilitatea de respingere a greșei, pentru că adevărul este adânc încrustat în unicitatea individului, de aceea este foarte puțin probabil ca subiectul, care își are propriul său adevăr despre Obiect, să accepte adevărul psihoterapeutului despre acel Obiect, pur și simplu pentru faptul că ele nu coincid. Sigur există și tehnici prin care subiectul este dirijat să găsească în câmpul său de adevăruri pe cel mai potrivit ca răspuns la real, iar acest tip de tehnici sunt fără îndoială mai adecvate scopului. Dar chiar și în acest caz demersul psihoterapeutic este incomplet. Căci el ignoră rolul simțurilor ca factor de transfer al adevărului în Obiect. Acțiunea psihoterapeutică - indiferent de tipul de psihoterapie - se impune a fi complexă și complementară: alegerea posibilității (unde) optime, folosind cuvântul ca instrument de intervenție, în interacțiune cu acțiunea de dezvoltare a simțurilor prin care subiectul trăiește Obiectul, trăiește realul. Deloc întâmplător, psihodrama și simulatorul s-au dovedit până în prezent a fi cele mai eficiente metode psihoterapeutice. Este cunoscut, de asemenea, remarca multor specialiști care pun, drept cauză, la originea tendințelor progresive de înstrăinare a oamenilor, de separare și de izolare a unuia de celălalt, pierderea capacității umane de a folosi limbajul atingerii cu și prin iubire. Cu alte cuvinte, pierderea simțurilor iubirii. Este vorba, de fapt, de privarea de calorii

psihice, caci prin atingere individul încorporează la nivelul spiritului și sufletului acest tip de calorii.

Suntem convinsi că succesul psihoterapeutic al lui Fritz Perls ori al lui Carl Rogers a constat tocmai în capacitatea lor de a exploata și cultiva acest simț în relația cu pacientul.

În ceea ce privește psihoterapia POPQ – ea își propune, folosind metode și instrumente originale, să realizeze tocmai această complementaritate între gând și simțuri.